

Sygn. akt I C 92/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 maja 2015 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Andrzej Nowak

Protokolant: Mateusz Kmieć

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2015 roku w Częstochowie na rozprawie

sprawy z powództwa M. G.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę i ustalenie

1. zasądza od pozwanej Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda M. G. kwotę 220.000 zł (dwieście dwadzieścia tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 września 2008 r.;
2. ustala, że pozwana ponosi odpowiedzialność za skutki wypadku drogowego z dnia 29 lutego 2008 r. jakie mogą ujawnić się w przyszłości u powoda;
3. w pozostałej części powództwo oddala;
4. nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Częstochowie) kwotę 13.550,64 zł (trzyście trzydzieści pięćset pięćdziesiąt złotych sześćdziesiąt cztery grosze) tytułem kosztów sądowych, których powód nie miał obowiązku uiścić;
5. odstępuje od obciążania powoda kosztami sądowymi od oddalonej części powództwa;
6. nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu części kosztów procesu na rzecz pozwanej.

Sygn. akt I C 92/11

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 9 marca 2011 roku powód M. G. domagał się:

zasądzenia od pozwanej Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. na swoją rzecz kwoty 520 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 września 2008 roku do dnia zapłaty,

ustalenia, iż pozwana ponosi odpowiedzialność za dalsze, mogące wystąpić w przyszłości skutki wypadku,

zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu.

Na uzasadnienie swojego roszczenia powód podniósł, iż w dniu 29 lutego 2008 roku doszło do wypadku komunikacyjnego, w którym uczestniczył małoletni powód. Powód, będąc pasażerem pojazdu marki L (...) o numerze rejestracyjnym (...) w wyniku wypadku doznał poważnych obrażeń. Sprawca wypadku w dacie zdarzenia posiadał obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej zawarte z zakładem ubezpieczeniowym pozwanej (nr polisy (...)).

Powód wskazał, iż w dacie wypadku miał zaledwie 8 miesięcy. Pierwszej pomocy udzielono mu w Wojewódzkim Szpitalu (...) w C. na Oddziale Intensywnej (...) dla Dzieci. Powód przebywał tam w okresie do 29 lutego 2008 roku do 8 marca 2008 roku. Rozpoznano u niego uraz czaszkowo – mózgowy, krwawienie podpajęczynówkowe, krwiak przymózgowy okolicy skroniowej prawej, wstrząśnienie mózgu, złamanie kości ciemieniowej prawej, piramidy kości skroniowej prawej oraz kości potylicznej prawej. W czasie pobytu na wyżej wymienionym oddziale powód wymagał leczenia przeciwozrękowego i przeciwbólowego jak również antybiotykoterapii. Wymagał także wdrożenia mechanicznej wentylacji oraz sadacji. Koniecznym było również odżywianie powoda pozajelitowo oraz wykonanie badań i specjalistycznych konsultacji. Z oddziału intensywnej opieki medycznej powód został wypisany celem kontynuowania terapii na Oddziale (...) Dziecięcej w tym samym szpitalu, gdzie przebywał od 8 marca 2008 roku do 21 marca 2008 roku i przeszedł obustronne zapalenie płuc. W dniu 21 marca 2008 roku powód został przeniesiony na Oddział Pediatryczny Wojewódzkiego Szpitala (...) w C..

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż po wypisaniu ze szpitala małoletni powód przebywał w domu, jednak jego stan zdrowia ulegał pogorszeniu – zaczęły ujawniać się u niego dalsze pourazowe schorzenia. W wyniku przeprowadzonej w dniu 30 kwietnia 2008 roku konsultacji neurochirurgicznej, jak również badania EEG stwierdzono u powoda pourazowe wodogłowie wewnętrzne trójkomorowe, w konsekwencji czego został on przyjęty w dniu 12 maja 2008 roku na Oddział Neurochirurgii (...) Szpitala (...) w K. i przebywał tam do dnia 22 maja 2008 roku. W trakcie leczenia stwierdzono u niego systematyczne poszerzanie się układu komorowego, wobec czego zdecydowano o implantacji zastawki komorowo – otrzewnowej, co wymagało przeprowadzenia zabiegu operacyjnego. Ze szpitala powód wypisany został z zaleceniem poddania go stopniowo rozszerzanej rehabilitacji. Ponowna hospitalizacja powoda nastąpiła w dniu 7 czerwca 2008 roku na Oddziale Pediatrii Wojewódzkiego Szpitala (...) w C., gdzie do dnia 14 czerwca 2008 roku przebywał w związku z zapaleniem gardła.

Wskutek doznanych w wyniku wypadku obrażeń i ciężkiego stanu zdrowia powód poddawany był nieustannej opiece lekarskiej w Poradni Neurologicznej oraz poradni Rehabilitacyjnej. Powód nadmienił w pozwie, iż jego rehabilitacja okazała się konieczna i długotrwała z powodu późniejszego ujawnienia się u niego niedowładu połowicznego lewostronnego. Orzeczeniem z dnia 17 lipca 2008 roku powoda zaliczono do osób niepełnosprawnych, stwierdzając iż naruszenie sprawności dziecka powoduje konieczność zapewnienia mu całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie danym wiekiem oraz, że występuje konieczność stałego współdziałania opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Orzeczenie o niepełnosprawności, jak wskazał powód wydano do dnia 31 lipca 2010 roku. Po ponownym przeprowadzeniu badań powoda w dniu 22 czerwca 2010 roku stwierdzono, iż jego stan nie uległ poprawie, a rokowania co do jego wyleczenia są niepomyślne. Wskazano, iż powód potrzebuje nadal opieki lekarskiej oraz długotrwałej rehabilitacji zarówno w przychodni jak i warunkach domowych.

Powód podkreślił, iż jego stan zdrowia, pomimo długotrwałego leczenia, nie ulegał poprawie. Powód poddawany był systematycznej rehabilitacji, również w warunkach szpitalnych (przebywał na oddziale rehabilitacji w okresie od 26 marca 2010 roku do 16 kwietnia 2010 roku), stosowano wobec niego między innymi terapię zajęciową, kinezoterapię, hydroterapię, ciepłe kompresy żelowe, ciepły masaż wibracyjny oraz masaż ręczny. W dniu 8 czerwca 2010 roku złożono wniosek o przyjęcie powoda do Ośrodka (...) dla (...) w R.. W tymże ośrodku powód przebywał wraz z opiekunem w okresie od 3 stycznia 2011 roku do 21 stycznia 2011 roku. Od 31 stycznia 2011 roku do 3 lutego 2011 roku powód przebywał w Specjalistycznym Wojewódzkim Szpitalu (...).

Jak podniesiono w pozwie, w roku 2010 roku małoletni powód w wyniku ujawniających się dolegliwości ponownie kilkakrotnie wymagał leczenia szpitalnego. W okresie od 1 sierpnia 2010 roku do 4 sierpnia 2010 roku z powodu silnego bólu głowy i wymiotów przebywał na Oddziale Pediatrii Wojewódzkiego Szpitala (...) w C. między innymi w celu obserwacji w kierunku zespołu wąskich komór. Konieczna była konsultacja neurochirurgiczna i wykonanie badania tomografii komputerowej głowy. Podobne objawy występowały u powoda również w lipcu 2010 roku. W związku z utrzymywaniem się dolegliwości bólowych i wymiotów u powoda przez kilka tygodni powód od 12 sierpnia 2010 roku do 17 sierpnia 2010 roku ponownie przebywał na Oddziale Neurochirurgii Dziecięcej, skąd przekazano go

celem dalszej diagnostyki do Kliniki (...) w K., gdzie przebywał w okresie od 17 sierpnia 2010 roku do 24 sierpnia 2010 roku. Powód został wypisany do domu z zaleceniem okresowej kontroli w poradni neurochirurgicznej i neurologicznej. W późniejszym czasie konieczne stało się również skorzystanie przez niego z konsultacji okulistycznej.

Zdaniem powoda w świetle powyższych okoliczności oraz leczenia, jakie musiał podjąć powód i które jest względem niego kontynuowane, nie ulega wątpliwości, iż obrażenia doznane przez niego w wyniku wypadku spowodowały w jego życiu i zdrowiu niezmiernie poważne skutki. Podkreślił on fakt, iż jest skazany na wyjątkowo dotkliwe i brzemiennie w skutkach powikłania po rozległym urazie głowy, które uczynią jego egzystencję pełną niezrozumiałego dla niego cierpienia. Wskazał on, iż jest nieustannie narażony na mogące się w każdej chwili ujawnić dolegliwości, takie jak zaburzenia psychoruchowe, intelektualne, zaburzenia mowy, słuchu, wzroku oraz czucia, a także padaczkę pourazową. Zakres negatywnych następstw w zdrowiu powoda, jak wskazano w uzasadnieniu pozwu, jest trudny do przewidzenia i u powoda nieustannie ujawniają się nowe zmiany pourazowe.

Powód nadmienił też, iż niewątpliwie przebyty wypadek komunikacyjny odciśnie swoje piętno również na jego psychice, co może w późniejszym czasie powodować zaburzenia adaptacyjne, nieprawidłowy rozwój jego osobowości oraz zespoły depresyjne towarzyszące mu przez całe życie. Powód podkreślił również, iż również w swoim dotychczasowym życiu doznał ogromu cierpienia. Wielokrotne pobyty w szpitalu, ciągłe leczenie farmakologiczne, zmaganie się z dolegliwościami bólowymi, konieczność nieustannej rehabilitacji, całodobowej opieki ze strony osób trzecich jak również ciągłej opieki lekarskiej były i są dla powoda uciążliwe, powodują też, iż nie może prowadzić on takiego trybu życia i rozwijać się tak, jak normalne dziecko w jego wieku. Powód podkreślił, iż istotnym z punktu widzenia doznanej przez niego krzywdy jest fakt, iż wymaga on dalszego leczenia, nie tylko neurologicznego i neurochirurgicznego, ale również pediatrycznego, stałej rehabilitacji ruchowej i mowy (która jest słabo rozwinięta i wymaga leczenia logopedycznego) oraz kontroli laryngologicznej (z uwagi na upośledzenie słuchu). Pełen zakres negatywnych następstw wypadku w życiu małoletniego powoda jest na chwilę obecną trudny do zobrazowania, nigdy jednak nie będzie on w stanie funkcjonować i dorastać na takim poziomie jak jego rówieśnicy.

Powód podniósł, iż jego matka dokonała zgłoszenia szkody pozwanemu zakładowi ubezpieczeń w dniu 31 lipca 2008 roku. W toku postępowania likwidacyjnego w dniu 6 listopada 2008 roku przyznano na rzecz powoda kwotę 35 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia, ostatecznie w marcu 2010 roku pozwana zwiększyła kwotę zadośćuczynienia należnego powodowi do 80 000,00 zł.

Powód, jako podstawę prawną swojego roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia wskazał art 445 § 1 kc. W jego ocenie żądana kwota zadośćuczynienia jest w pełni adekwatna do doznanych przez powoda cierpienia fizycznych i psychicznych oraz trwałego uszczerbku na zdrowiu będącego skutkiem wypadku.

Powód, z uwagi na istniejące jego zdaniem, prawdopodobieństwo ujawnienia się w przyszłości dalszych następstw zdrowotnych wypadku domagał się także ustalenia, w oparciu o art. 189 kpc, że strona pozwana ponosi odpowiedzialność za dalsze, mogące w przyszłości wystąpić skutki wypadku.

Roszczenie o zapłatę odsetek ustawowych powód uzasadniał treścią art 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w związku z art. 481 kc. Podniósł, iż pozwana przyjęła zgłoszenie o szkodzie w dniu 6 sierpnia 2008 roku (pismem z tego dnia poinformowała o przyjęciu zgłoszenia szkody), a zatem zasadne, jego zdaniem, jest żądanie zapłaty odsetek ustawowych za okres po upływie 30 dni od daty zgłoszenia roszczenia zadośćuczynienia.

W odpowiedzi na pozew z dnia 17 maja 2011 roku pozwana (...) SA w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwana przyznała, iż w związku z zawartą umową odpowiedzialności cywilnej samochodu sprawcy wypadku przyjęła odpowiedzialność za skutki wypadku komunikacyjnego, do którego doszło w dniu 29 lutego 2008 roku. Podniosła, iż poszkodowanemu powodowi zostało wypłacone do rąk jego matki zadośćuczynienie w kwocie 80 000,00 zł. Zdaniem pozwanej wypłacona powodowi kwota zadośćuczynienia jest odpowiednia i w pełni kompensuje doznaną

przez powoda krzywdę. Wskazała, iż ustalając wysokość należnego powodowi zadośćuczynienia rozważyła rozmiar obrażeń, jakich doznał w wyniku wypadku powód na podstawie przedłożonej przez niego dokumentacji medycznej oraz orzeczenie lekarza orzecznika, specjalisty chorób nerwowych i neurologii dziecięcej. Podkreśliła, iż wzięła pod uwagę również rozmiar cierpień, jaki towarzyszył powodowi w długotrwałym leczeniu.

Pozwana zarzuciła, iż żądana w niniejszej sprawie przez powoda kwota zadośćuczynienia jest nadmierna, a wręcz rażąco wygórowana, także w kontekście wieku poszkodowanego i doznanych przez niego obrażeń. Zdaniem pozwanej z uzasadnienia pozwu wynika, iż żądana kwota zadośćuczynienia nie tylko ma skompensować powodowi cierpienia psychiczne i fizyczne, lecz także przyszłe ewentualne konsekwencje wynikające z tego zdarzenia, co zdaniem pozwanej jest nieuzasadnione, zwłaszcza, iż powód domaga się też ustalenia jej odpowiedzialności za skutki przedmiotowego wypadku na przyszłość.

Pozwana zarzuciła również, iż małoletni powód przewożony był niezgodnie z zasadami określonymi w art. 39 ust. 3 i 45 ust. 4 prawa o ruchu drogowym, to jest w warunkach nie zapewniających mu należytego bezpieczeństwa na czas podróży, co może wskazywać rozległość obrażeń, jakich doznał w wypadku, a w konsekwencji skutkować uznaniem przyczynienia się do powstałej szkody.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29 lutego 2008 roku doszło do wypadku komunikacyjnego, w którym obrażeń ciała dostał małoletni powód M. G.. Sprawczyni wypadku kierująca pojazdem mechanicznym w postaci samochodu osobowego marki L. (...) o numerze rejestracyjnym (...), którego pasażerem w momencie wypadku był powód, ubezpieczona była w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w zakładzie ubezpieczeń pozwanej (...) SA w W..

(okoliczność bezsporna).

Powód w dacie wypadku był ósmiomiesięcznym dzieckiem. Bezpośrednio po wypadku został przetransportowany do Wojewódzkiego Szpitala (...) w C. – Oddział Intensywnej (...) dla Dzieci. Zastosowano względem niego leczenie w postaci wentylacji mechanicznej (w okresie od 1 marca 2008 roku do 5 marca 2008 roku), sadację, leczenie przeciwobrzękowe, przeciwbólowe oraz antybiotykoterapię. W chwili przyjęcia powoda do szpitala jego stan był średnio-ciężki, był wydolny krążeniowo i oddechowo, przytomny, prawidłowo reagował na bodźce. Występował u niego krwisty wyciek z ucha prawego, obrzęk i zasinienie oczodołów, krwiak okolicy ciemieniowej prawej i zadrapania twarzoczaszki. Powód był wychłodzony, miał bladą sine zabarwienie powłok skórnych, występowały u niego cechy tachykardii. U powoda stwierdzono cechy krwawienia podpajęczynówkowego na namiocie mózdzku, poszerzenie przestrzeni płynowej w okolicy czołowej prawej, niewielką ilość krwi w przestrzeni przymózgowej w okolicy skroniowej prawej, zbiorniki powietrza przymózgowo w okolicy skroniowej prawej, w rzucie zbiorników podstawy oraz nadoponowo w kanale kręgowym na poziomie odcinka C1/C2. U powoda zdiagnozowano także złamanie kości ciemieniowej prawej, piramidy kości skroniowej prawej raz kości potylicznej po stronie prawej. W czasie pobytu na Oddziale Intensywnej (...) dla Dzieci powód był odżywiany pozajelitowo. W wyniku leczenia stan powoda uległ poprawie, w stanie ogólnym dobrym (przytomny, nawiązujący kontakt, wydolny krążeniowo i oddechowo) został wypisany do Oddziału (...) Dziecięcej Wojewódzkiego Szpitala (...) w C. celem kontynuowania leczenia.

(dowód: karta informacyjna, k. 29 – 30).

W dniu 8 marca 2008 roku powód przyjęty został do Oddziału (...) Dziecięcej Wojewódzkiego Szpitala (...) w C., gdzie przebywał do dnia 21 marca 2008 roku. W czasie pobytu w tym oddziale powód przebył obustronne zapalenie płuc. Stwierdzono u niego również poszerzenie przestrzeni płynowych przymózgowych w okolicach czołowo – ciemieniowo – skroniowych obu półkul. Po wypisaniu z Oddziału (...) Dziecięcej powód przekazany został do dalszego leczenia w Oddziale Pediatricznym Wojewódzkiego Szpitala (...) w C..

(dowód: karta informacyjna, k. 31 – 32).

W dniu 30 kwietnia 2008 roku zdiagnozowano u powoda wodogłowie trójkomorowe. W dniu 12 maja 2008 roku powód został przyjęty do Oddziału Neurochirurgii Dziecięcej (...) Centrum (...) w K.. Wobec stwierdzenia u powoda systematycznego poszerzania się układu komorowego czterokomorowo zdecydowano się na implantację zastawki komorowo – otrzewnowej. Zabieg operacyjny przeprowadzono w dniu 15 maja 2008 roku. Zabieg operacyjny przebiegł bez powikłań, a powód wypisany został w dniu 22 maja 2008 roku do domu w stanie ogólnym bardzo dobrym.

(dowód: wynik badania elektroencefalograficznego, k. 33, karta wypisowa, k. 34).

W dniu 17 lipca 2008 roku (...) Zespół (...) o Niepełnosprawności uznał powoda za osobę niepełnosprawną do dnia 31 lipca 2010 roku. W orzeczeniu o niepełnosprawności wskazano, iż niepełnosprawność datuje się od 2008 roku, a względem powoda zachodzi konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku oraz konieczność stałego współdziałania na co dzień opiekuna w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

(dowód: orzeczenie o niepełnosprawności, k. 43).

W dniu 31 lipca 2008 roku pełnomocnik powoda wystąpił do pozwanej z żądaniem zapłaty na rzecz powoda zadośćuczynienia w wysokości 800 000,00 zł w związku z obrażeniami doznanymi w wypadku komunikacyjnym z dnia 29 lutego 2008 roku, w szczególności za doznaną krzywdę, ból, cierpienie fizyczne i psychiczne.

(dowód: pismo, k. 58 – 59).

Pismem z dnia 6 sierpnia 2008 roku pozwana poinformowała o przyjęciu zgłoszenia szkody.

(dowód: pismo, k. 60).

Pismem z dnia 6 listopada 2008 roku pozwana poinformowała o przyznaniu na rzecz powoda świadczenia odszkodowawczego z tytułu zadośćuczynienia w kwocie 35 000,00 zł, natomiast pismem z dnia 31 marca 2010 roku poinformowała o podwyższeniu tej kwoty do 80 000,00 zł.

(dowód: pisma, k. 61, 62).

W okresach od 26 marca 2010 roku do 16 kwietnia 2010 roku oraz od 3 stycznia 2011 roku do 21 stycznia 2011 roku powód przebywał w Ośrodku (...) dla (...) w R.. Do ośrodka tego przyjęty został w celu usprawnienia ruchowego niedowład piramidowego lewostronnego. Rehabilitacja przebiegała bez powikłań, powód wypisany został z ośrodka w stanie ogólnym dobrym, z poprawą ogólnej sprawności ruchowej.

(dowód: karty informacyjne leczenia szpitalnego, k. 45, 49).

Od dnia 1 sierpnia 2010 roku do dnia 4 sierpnia 2010 roku powód przebywał w Wojewódzkim Szpitalu (...) w C. – Oddział Pediatrii w związku z obserwacją w kierunku zespołu wąskich komór. Stwierdzono u niego stan po implantacji zastawki komorowo – otrzewnowej w przebiegu wodogłowia wewnętrznego pourazowego, stan po urazie czaszkowo – mózgowym oraz niedowład połowiczny lewostronny. Powód przyjęty był do szpitala w związku z nasilającymi się bólami głowy i wymiotami.

(dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego, k. 53 – 54).

W okresie od 12 sierpnia 2010 roku do 17 sierpnia 2010 roku powód przebywał w (...) Publicznym Szpitalu (...) w K. – (...) Centrum (...) – w Oddziale Neurochirurgii Dziecięcej. W toku hospitalizacji bóle głowy powoda ustąpiły, nie stwierdzono u niego zespołu wąskich komór. Przekazano powoda do Kliniki (...) celem dalszej diagnostyki.

(dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego, k. 55).

Od 17 sierpnia 2010 roku do 24 sierpnia 2010 roku powód przebywał w (...) Publicznym Szpitalu (...) w K. – (...) Centrum (...). Stwierdzono u niego nieznaczną asymetrię szpar powiekowych, niedowład piramidowy w zakresie kończyny dolnej lewej. W toku hospitalizacji bóle głowy nie występowały, powód wypisany został do domu w stanie ogólnym dobrym.

(dowód: karta wypisowa, k. 56).

Kolejna hospitalizacja powoda miała miejsce w okresie od 31 stycznia 2011 roku do 3 lutego 2011 roku w Samodzielnym Publicznym Wojewódzkim Szpitalu (...) w P.. W czasie pobytu w tym szpitalu u powoda zdiagnozowano wodogłowie wewnętrzne, stan po implantacji drenu komorowo – otrzewnowego oraz stopę końską spastyczną lewą.

(dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego, k. 50).

W okresie od 14 marca 2011 roku do 9 kwietnia 2011 roku powód przebywał w Wojewódzkim Szpitalu (...) dla Dzieci w J., gdzie prowadzone były względem niego zabiegi rehabilitacyjne.

(dowód: karta wypisowa, k. 238).

W dniu 10 maja 2010 roku (...) Zespół (...) o Niepełnosprawności uznał powoda za osobę niepełnosprawną do dnia 30 czerwca 2015 roku. W orzeczeniu o niepełnosprawności wskazano, iż niepełnosprawność datuje się od 2008 roku, a względem powoda zachodzi konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie, korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe i inne placówki, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku oraz konieczność stałego współudziału na co dzień opiekuna w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

(dowód: orzeczenie o niepełnosprawności, k. 245).

W okresie od 23 czerwca 2012 roku do 26 czerwca 2012 roku powód ponownie przebywał w Wojewódzkim Szpitalu (...) w C. – Oddział Pediatrii, w związku z podejrzeniem dysfunkcji zastawki komorowo – otrzewnowej. Z uwagi na utrzymujące się w czasie hospitalizacji u powoda dolegliwości bólowe, apatię i senność został on przekazany do dalszego leczenia w ośrodku neurochirurgicznym.

(dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego, k. 241 – 242).

W okresie od 26 czerwca 2012 roku do 7 lipca 2012 roku powód przebywał w (...) Publicznym Szpitalu (...) w K. – (...) Centrum (...) – Oddział Neurochirurgii Dziecięcej w związku z wodogłowiem wewnętrznym pourazowym i dysfunkcją drenu dokomorowego. W dniu 29 czerwca 2012 roku dokonano u powoda wymiany drenu dokomorowego i zastawki.

(dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego, k. 244).

W okresie od 9 lipca 2012 roku do 13 lipca 2012 roku powód przebywał w Wojewódzkim Centrum (...) w Ł. – Oddział Kliniczny (...) dla Dzieci, gdzie przyjęty został po operacji wydłużenia zginaczy lewego stawu kolanowego i przezskórnym wydłużeniu lewego ścięgna achillesa w celu kontroli klinicznej i usunięcia opatrunków gipsowych. Wobec powoda zastosowano zabiegi kinezyterapeutyczne i w stanie ogólnym dobrym wypisano go do domu.

(dowód: karta informacyjna, k. 243).

Występujące u powoda wodogłowie pozostaje w związku przyczynowym z przebyłym wypadkiem komunikacyjnym. Również następstwem urazu głowy był niedowład połowiczny lewostronny, to jest upośledzenie czynności ruchowej kończyny dolnej lewej i górnej lewej, wymagający leczenia rehabilitacyjnego, a także wodogłowie wewnętrzne

trójkomorowe, stanowiące podstawę do interwencji neurochirurgicznej. W związku z niedowładem połowicznym lewostronnym u powoda powstała stopa końska spastyczna, stanowiąca wskazanie do korekcyjnego zabiegu chirurgicznego – ortopedycznego. Zabieg taki wykonano w piątym roku życia powoda, w jego czasie wydłużono mięśnie zginacze lewego stawu kolanowego oraz dokonano przezskórnego wydłużenia lewego ścięgna achillesa. Aktualnie u powoda występuje asymetria szpar powiekowych, stanowiąca nieistotny defekt kosmetyczny, niedowład spastyczny kończyny dolnej lewej oraz objawy piramidowe w kończynie górnej lewej. Lewa dolna kończyna powoda jest skrócona o około 2 cm, powód cierpi też na osłabienie mięśni prostowników palców oraz stopy w stawie skokowym. Powód nie cierpi na zaburzenia psychiczne, a jego rozwój intelektualny jest prawidłowy. Powód wymaga kontynuowania stałej rehabilitacji w postaci zleconych przez rehabilitanta systematycznych ćwiczeń wykonywanych w domu pod nadzorem matki. Nadal wymaga on systematycznej kontroli i opieki neurochirurgicznej, neurologicznej i pediatrycznej, a zwłaszcza stałej rehabilitacji w celu zapobiegania zwiększaniu się przykurczów w kończynach z niedowładem, zwłaszcza w stawie skokowym kończyny dolnej lewej. Aktualny stan zdrowia powoda jest wynikiem systematycznego, długotrwałego i prawidłowego leczenia.

(dowód: opinia biegłych, k. 150 – 164, 215 – 221).

Wskutek doznanych urazów powód doznał również zaburzeń słuchu – zdiagnozowano u niego stan po urazie czuciowo – nerwowym narządu słuchu z przewagą prawostronną. Aktualne rokowania co do narządu słuchu powoda są nieprzewidywalne, istnieją wobec niego wskazania do regularnej kontroli audiologicznej, z ewentualną przyszłościową sugestią oprotezowania słuchu. Aktualnie społeczna zdolność słuchu powoda jest zachowana ze zdolnością komunikacji środowiskowej. Trwały uszczerbek na zdrowiu powoda w zakresie otolaryngologicznych następstw doznanych w wyniku wypadku urazów wynosi 10%.

(dowód: opinia biegłego, k. 311 – 315).

Funkcjonowanie umysłowe powoda kształtuje się prawidłowo – adekwatnie do wieku w zakresie podstawowych funkcji poznawczych. Deficyty występują w zakresie zdolności koncentrowania uwagi, co ma związek z objawami nadpobudliwości ruchowej, obniżona jest również sprawność grafomotoryczna ręki. W sferze funkcjonowania emocjonalnego i zachowania powoda występują nieprawidłowości polegające na nadpobudliwości psychoruchowej, braku kontroli negatywnych emocji, skłonności do zmian nastroju, objawach drażliwości. Powyższe dysfunkcje zachowania pozostają w wysokim stopniu w związku z doznany przez powoda w wyniku wypadku komunikacyjnego urazem.

(dowód: opinia biegłego, k. 339 – 342, rozprawa z dnia 12 maja 2015 roku, 00:01:16).

Powód uczęszcza do Oddziału Przedszkolnego przy Szkole Podstawowej nr (...) w C.. W przedszkolu powód zachowuje się w sposób konfliktowy i płacziwy. Ma problemy z podporządkowaniem się ustalonym normom i obowiązującym regułom. Przeważnie nie reaguje na polecenia i prośby nauczycieli. Nieporozumienia rozwiązuje w sposób agresywny. Często bez powodu dokucza rówieśnikom – kopie, szturcha, bije, przez co ma problemy ze zdobyciem zaufania w grupie rówieśniczej i nawiązania pozytywnych relacji. Reakcje powoda są zwykle nieadekwatne do bodźca, pomimo iż zdaje sobie sprawę ze swojego złego zachowania, to nie potrafi go kontrolować, ma również problemy z kontrolowaniem swoich negatywnych emocji. Jest rozproszony, roztargniony i chaotyczny. Często gubi pomoce szkolne. Ma problemy z koncentracją na wykonywanym zadaniu, w wypadku trudności reaguje zniechęceniem. Nie przewiduje skutków swojego postępowania, często wymyśla niebezpieczne zabawy. Jest nadpobudliwy psychoruchowo, lubi zabawy ruchowe, lecz ma trudności z podporządkowaniem się ich regułom.

(dowód: opinia, k. 276).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny w przeważającej części nie był przedmiotem sporu pomiędzy stronami. W szczególności żadna ze stron nie kwestionowała ustalonego powyżej, w oparciu o zgromadzoną w niniejszej sprawie dokumentację

medyczną i opinie biegłych stanu zdrowia powoda, przebiegu stosowanej względem niego terapii i skali negatywnych dla zdrowia powoda następstw urazu, jakiego doznał on w wyniku wypadku komunikacyjnego w dniu 29 lutego 2008 roku. Bezsorna była również sama zasada odpowiedzialności pozwanej za skutki przedmiotowego wypadku – pozwana na żadnym etapie nie kwestionowała, iż sprawcy wypadku komunikacyjnego, w którym obrażeń ciała doznał małoletni powód była ubezpieczona w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w zakładzie ubezpieczeń pozwanej.

Spór w niniejszej sprawie w pierwszej kolejności sprowadzał się do przyczynienia się powoda do zaistnienia wypadku komunikacyjnego w wyniku podnoszonego przez pozwaną nieprawidłowego, niezgodnego z przepisami ustawy prawo o ruchu drogowym przewożenia małoletniego powoda w samochodzie osobowym przez jego opiekunów. W dalszej kolejności spór w niniejszej sprawie dotyczył kwoty należnego powodowi zadośćuczynienia za negatywne następstwa przedmiotowego wypadku.

Odnosnie zarzutu przyczynienia się przez małoletniego powoda do powstania po jego stanie obrażeń, poprzez jego nieprawidłowe przewożenie – w warunkach nie zapewniających bezpieczeństwa, po pierwsze stwierdzić należy, iż twierdzenia pozwanej w tym zakresie są całkowicie gołosłowne. Pozwana, wbrew ciężącemu na niej w tym zakresie, z mocy art 6 kc, rozkładowi ciężaru dowodu nie przedstawiła żadnych dowodów na okoliczność, iż powód przewożony był w sposób nieprawidłowy, z naruszeniem przepisów prawa o ruchu drogowym. Zarówno A. B., jak i J. B., których przesłuchania na powyższą okoliczność domagała się pozwana, skorzystały z przysługującego im prawa odmowy składania zeznań (k. 268). W ocenie Sądu Okręgowego, również zeznania świadka Z. G. (k. 179 – 181) nie mogą stanowić podstawy do poczynienia ustaleń w tym zakresie. Po pierwsze zeznania Z. G. co do przebiegu wypadku komunikacyjnego skutkującego powstaniem obrażeń ciała u powoda wykraczały poza tezę dowodową i okoliczności, na które świadek ten miał być przesłuchany. Po wtóre z zeznań samej Z. G. jednoznacznie wynika, iż nie posiada ona wiedzy co do tego, czy powód przewożony był w foteliku i zapiętych pasach bezpieczeństwa, a jedynie, iż z jej wiedzy wynika, iż w momencie wypadku razem ze swoją matką wypadł on z samochodu. Podkreślić należy w tym miejscu, iż Z. G. nie była bezpośrednim świadkiem wypadku, a jej zeznania co do jego przebiegu nie mają charakteru kategoriernego, a tym samym nie mogą stanowić podstawy ustaleń w powyższym zakresie, zwłaszcza, iż pozwana nie przedstawiła żadnych innych dowodów na okoliczność, iż powód przewożony był w sposób nieprawidłowy.

Po wtóre nawet, gdyby hipotetycznie przyjąć, iż rzeczywiście powód przewożony był w warunkach niezgodnych z zasadami bezpieczeństwa i przepisami prawa o ruchu drogowym, to i tak nie sposób przypisać mu w tym zakresie przyczynienia się do powstania szkody. Hipotetyczne działanie, polegające na przewożeniu powoda samochodem z naruszeniem obowiązujących norm bezpieczeństwa, nie mogłoby zostać uznane za działanie powoda, który w dacie wypadku był ośmiomiesięcznym dzieckiem i nie był zdolny do samodzielnego zadbania o należyte bezpieczeństwo swojego transportu. Nie sposób przyjąć, aby powód mógł ponosić jakąkolwiek odpowiedzialność za działania osoby trzeciej w osobach jego matki i babki, nawet gdyby przyjąć, iż rzeczywiście naruszyły one zasady bezpieczeństwa przy jego przewożeniu. Nie sposób utożsamiać działań osób trzecich z działaniami powoda, a nawet hipotetyczne przyjęcie, iż powód nie był przewożony zgodnie z wymogami bezpieczeństwa nie może stanowić podstawy do przyjęcia, jakoby przyczynił się on do powstania szkody. Co najwyżej okoliczność taka mogłaby świadczyć o współodpowiedzialności osoby opiekującej się powodem za doznane przez niego obrażenia. Nawet jednak hipotetyczne przyjęcie współodpowiedzialności osoby trzeciej za obrażenia doznane przez powoda w wyniku wypadku pozostaje bez wpływu na zakres odpowiedzialności pozwanej i jest irrelevantne dla treści rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Zgodnie z art. 441 § 1 kc jeżeli kilka osób ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym ich odpowiedzialność jest solidarna. Solidarna odpowiedzialność współsprawców czynu niedozwolonego oznacza, iż powód ma prawo, według swojego uznania, domagać się należnych świadczeń z tytułu naprawienia szkody od wszystkich dłużników łącznie, lub tylko od niektórych z nich, albo od każdego z nich osobna. Odpowiedzialność solidarna oznacza odpowiedzialność każdego ze współdłużników solidarnych za całą wyrządzoną szkodę. Dlatego też nawet hipotetyczne przyjęcie współodpowiedzialności osoby trzeciej za skutki doznanego przez powoda wypadku komunikacyjnego pozostawałoby bez wpływu na roszczenia przysługującego powodowi względem pozwanej.

Jak już wspomniano zasada odpowiedzialności pozwanej za następstwa wypadku komunikacyjnego powoda w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego sprawcy wypadku była w niniejszej sprawie bezsporna, a spór sprowadzał się wyłącznie do wysokości należnego powodowi zadośćuczynienia.

Zgodnie z art. 444 § 1 kc w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu. § 2 powołanego przepisu stanowi, iż jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Z treści art. 445 § 1 kc wynika natomiast, iż w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

W ocenie Sądu Okręgowego żądanie zasądzenia zadośćuczynienia na rzecz powoda okazało się częściowo uzasadnione.

Powód w wyniku wypadku doznał rozległych uszkodzeń ciała, które wymagały długotrwałego i bolesnego leczenia, które do chwili obecnej, pomimo upływu ponad siedmiu lat od wypadku komunikacyjnego, w którym brał udział powód nie zostało zakończone. W tym czasie powód wielokrotnie był hospitalizowany z uwagi na poważne utrzymujące się dolegliwości, wykonywane były również u niego zabiegi chirurgiczne. Powód wielokrotnie skarżał się na dolegliwości bólowe. Wypadek i doznane w jego wyniku obrażenia i ich następstwa, sprawiły, iż znaczną część ze swojego wczesnego dzieciństwa, które powinno być okresem beztrudnym powód spędził w szpitalach i na rehabilitacji. Skutki wypadku odczuwane są przez niego do dnia dzisiejszego. Powód w dalszym ciągu wymaga intensywnej rehabilitacji w związku z występującym u niego niedowładem połowicznym lewostronnym, pozostaje również pod stałą kontrolą poradni neurochirurgicznej, neurologicznej i pediatrycznej. W związku z następstwami wypadku u powoda zachodzą deficyty w zakresie poruszania się – u powoda występuje niedowład spastyczny kończyny dolnej lewej oraz objawy piramidowe w kończynie górnej lewej. Lewa dolna kończyna powoda jest skrócona o około 2 cm, powód cierpi też na osłabienie mięśni prostowników palców oraz stopy w stawie skokowym. W związku z przeżytym wypadkiem powód cierpi również na zaburzenia słuchu, które skutkują 10% trwałym uszczerbkiem na zdrowiu. Wypadek nie pozostał również irrelevantny dla stanu psychicznego powoda, który jest dzieckiem nadpobudliwym, mającym problem z kontrolowaniem negatywnych emocji, przejawia skłonność do zmiany nastrojów i jest dzieckiem drażliwym. Powód nie przejawia deficytów poznawczo – intelektualnych, jednak obniżona jest u niego zdolność koncentracji i sprawność grafomotoryczna rąk.

Podkreślić należy, iż powód doznał obrażeń ciała w wyniku wypadku komunikacyjnego będąc w wieku niemowlęcym, jednak skutki doznanych obrażeń będzie odczuwał przez całe życie. Odnieść się w tym miejscu należy do tezy pozwanej, jakoby powód domagał się również zadośćuczynienia za skutki wypadku, które hipotetycznie wystąpić mogą w przyszłości, pomimo iż domaga się ustalenia odpowiedzialności pozwanej za nieujawnione dotychczas skutki wypadku. Rozróżnienia w tym zakresie wymaga kwestia skutków dla życia powoda w przyszłości już ujawnionych skutków wypadku, które u niego wystąpiły od kwestii hipotetycznie mogących wystąpić w przyszłości dalszych skutków wypadku, które do chwili obecnej nie zostały ujawnione. O ile oczywistym jest, iż powód nie może w chwili obecnej domagać się zadośćuczynienia za skutki wypadku, które do chwili obecnej jeszcze nie zostały ujawnione, to oczywistym jest, iż wymiar należnego powodowi zadośćuczynienia uwzględniać powinien skutki wypadku, które już zostały ujawnione przez pryzmat całego przyszłego życia powoda.

Skutki doznanych obrażeń, pomimo ponad siedmioletniego leczenia i rehabilitacji odczuwane są przez powoda do dnia dzisiejszego i będą odczuwane przez resztę życia. Powód przez całe wczesne dzieciństwo zmagал się z problemami neurologicznymi i koniecznością ciągłego leczenia i rehabilitacji, ciągłymi pobytami w szpitalu. Przez całe dorosłe życie odczuwał on będzie skutki wypadku.

Nie bez znaczenia jest również fakt, iż występujące u powoda zaburzenia zachowania i trudności w koncentracji uwagi również niewątpliwie będą wywierać wpływ na całe jego życie. Wobec trudności z koncentracją i nadpobudliwością ruchową powoda niewątpliwie utrudnione i wymagające od niego więcej pracy, niż od jego rówieśników będzie zdobywanie przez niego wiedzy i wykształcenia.

W ocenie Sądu Okręgowego skala doznanych przez powoda w wyniku wypadku komunikacyjnego z dnia 29 lutego 2008 roku obrażeń ciała i ich następstwa dla dzieciństwa, obecnego i przyszłego życia powoda uzasadniają przyznanie mu zadośćuczynienia w łącznej kwocie 300 000,00 zł.

Nadmienić należy, iż obecnie zarówno w doktrynie jak i w judykaturze akcentowana jest kompensacyjna funkcja zadośćuczynienia, którego celem jest umożliwienie poszkodowanemu sfinansowania takich dóbr, które pozwolą mu na zadośćuczynienie poczuciu doznanej krzywdy. Zdaniem Sądu Okręgowego przyznanie powodowi niższej kwoty zadośćuczynienia skutkowałoby deprecjacją wartości jego elementarnych dóbr chronionych prawem w postaci jego życia, zdrowia oraz wolności od cierpienia i nie byłoby wystarczające do osiągnięcia kompensacyjnego celu przyznanego zadośćuczynienia. Powyższa kwota, w przekonaniu Sądu, należyście uwzględnia wszystkie negatywne następstwa wypadku, jakich doznał powód, zarówno na gruncie jego zdrowia somatycznego, w tym przede wszystkim neurologiczne, ortopedyczne i laryngologiczne, jak również na gruncie doznanych przez niego cierpień psychicznych.

Mając na uwadze wypłaconą przez pozwaną na rzecz powoda tytułem zadośćuczynienia kwotę 80 000,00 zł Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę 220 000,00 zł, stanowiącą różnicą, pomiędzy kwotą należnego powodowi zadośćuczynienia, a wypłaconą mu przez pozwaną kwotą.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia w przedmiocie zadośćuczynienia stanowi przepis art. 445 § 1 kc w zw. z art. 444 § 1 kc.

O odsetkach w zakresie zasądzonego zadośćuczynienia orzeczono art. 481 § 1 kc. Co do określenia chwili rozpoczęcia naliczania odsetek od zasądzanych zadośćuczynień za krzywdę prezentowane w orzecznictwie są rozbieżne stanowiska. Pierwsze opiera się na założeniu, że odszkodowanie należne tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę jest wymagalne dopiero z datą wyrokowania – dopiero od daty wydania wyroku zobowiązany do zapłaty zadośćuczynienia pozostaje w opóźnieniu w zapłacie należnej kwoty, od tej daty należą się uprawnionemu odsetki ustawowe (wyrok SN z dnia 20 marca 1998 r., II CKN 650/97, LEX nr 477665; wyrok SN z dnia 8 grudnia 1997 r., I CKN 361/97, LEX nr 477638; wyrok SN z dnia 30 października 2003 r., IV CK 130/02, LEX nr 82273). Dodatkowo przyjmuje się także argumentację opartą na założeniu, że odsetki pełnią funkcję waloryzacyjną (wyrok SN z dnia 11 października 2002 r., I CKN 1065/00, LEX nr 332901). Stąd ich zasądzenie za okres poprzedzający wyrokowanie przy równoczesnym ustaleniu wysokości zadośćuczynienia według cen z daty orzekania prowadziłoby do nieuzasadnionego uprzywilejowania wierzyciela kosztem dłużnika (wyrok SN z dnia 18 kwietnia 2002 r., II CKN 605/00, LEX nr 484718; wyrok SN z dnia 18 listopada 2003 r., II CK 235/02, LEX nr 165658).

Sąd Okręgowy nie podziela powyższych argumentów. Zauważyć należy, iż żądanie zapłaty zadośćuczynienia związane jest z wyrządzeniem poszkodowanemu określonej szkody o charakterze niemajątkowym. Zarówno przepisy prawa jak i dorobek doktryny i judykatury wypracowały w odniesieniu do poszczególnych przypadków mierniki zadośćuczynienia, które w każdym wypadku powinno mieć wymiar odpowiedni do skali ujemnych następstw po stronie pokrzywdzonego. Zobowiązany do zapłaty zadośćuczynienia powinien wypłacić zatem zadośćuczynienie w wysokości odpowiedniej. Odmowa wypłaty zadośćuczynienia w kwocie odpowiedniej i jego wypłacenie w kwocie zaniżonej prowadzi do pozbawienia uprawnionego do otrzymania zadośćuczynienia korzystania z niego, a naruszenie terminu wymagalności roszczenia powoduje powstanie opóźnienia po stronie dłużnika. O ile nie zachodzą wyjątkowe przesłanki, jak ujawnienie nieznanych wcześniej okoliczności, wpływających na wysokość zadośćuczynienia, brak jest podstaw do przyjmowania, aby wymagalność zadośćuczynienia następowała dopiero z chwilą wydania wyroku.

Powyższe stanowisko znajduje szerokie oparcie w poglądach judykatury. W wyroku z dnia 18 kwietnia 2013 roku, sygn. akt I ACa 55/13 Sąd Apelacyjny w Lublinie wprost stwierdził, iż wyrok zasądający zadośćuczynienie nie ma charakteru

orzeczenia kształtującego treść stosunku prawnego, czy orzeczenia waloryzującego wysokość należnego powodowi świadczenia. Jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, to dłużnik powinien spełnić świadczenie niezwłocznie po wezwaniu (art. 455 k.c.). W wypadku opóźnienia dłużnika wierzyciel jest uprawniony do odsetek od nieterminowo spełnionego świadczenia pieniężnego. W wyroku z dnia 15 marca 2013 roku, sygn. akt I ACa 1262/12 Sąd Apelacyjny w Łodzi wskazał, iż odsetki od zadośćuczynienia, w rozmiarze w jakim należy się ono osobie uprawnionej w dniu, w którym ma je zapłacić osoba zobowiązana, powinny być liczone od tego dnia, a nie od daty wydania wyroku. O opóźnieniu w zapłacie świadczenia odszkodowawczego można bowiem mówić w sytuacji, gdy dłużnik nie spełnia go niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela, od tej więc chwili należą się odsetki za to opóźnienie. Podobne stanowisko przyjął również Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 8 marca 2013 roku, sygn. akt I ACa 1043/12, wskazując, iż odsetki od świadczenia pieniężnego w postaci zadośćuczynienia należą się od dnia, w którym świadczenie to powinno być zapłacone.

Trafnie problem wymagalności zadośćuczynienia, a tym samym kwestii należności odsetek ustawowych od roszczeń z tego tytułu w wyroku z dnia 21 lutego 2013 roku ujął Sąd Apelacyjny w Gdańsku, sygn. akt V ACa 671/12, wskazując iż prawidłowe rozstrzygnięcie o należnym zadośćuczynieniu wymaga ustalenia i rozważenia, czy zadośćuczynienie zostało określone biorąc pod uwagę stan rzeczy istniejący w chwili wyrokowania, czy też stan rzeczy istniejący w innej dacie (wcześniejszej i jakiej), czy w dacie wnoszenia pozwu (złożenia pisma rozszerzającego żądanie o zadośćuczynienie) znane były już wszystkie okoliczności mające wpływ na wysokość zadośćuczynienia i czy w tej dacie żądana kwota z tytułu zadośćuczynienia była usprawiedliwiona do wysokości, czy też w trakcie procesu ujawniły się nowe okoliczności mające wpływ na krzywdę i czy wysokość zadośćuczynienia była ustalana mając na uwadze okoliczności i ceny istniejące w dacie wyrokowania. Generalnie rzecz ujmując określenie wysokości zadośćuczynienia według stanu rzeczy istniejącego w chwili wyrokowania uzasadnia przyznanie odsetek dopiero od tej daty. Ustalenie natomiast, że zasądzona kwota należała się powodowi już w momencie wezwania dłużnika do spełnienia świadczenia (art. 455 k.c.), odpowiadając rozmiarowi szkody niemajątkowej, ustalonej według mierników wówczas istniejących, usprawiedliwia zasądzenie odsetek od chwili jego wymagalności.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, stwierdzić należy, iż po wezwaniu pozwanej do wypłaty świadczenia zadośćuczynienia nie nastąpiły ani nie ujawniły się żadne dodatkowe okoliczności, które mogłyby mieć wpływ na jego wymiar, a tym samym pozwana odmawiając wypłaty należnego świadczenia pozostawała w opóźnieniu po dacie wyznaczonej przez termin ich wymagalności.

W niniejszej sprawie zgłoszenie szkody pozwanej nastąpiło bezspornie w dniu 6 sierpnia 2008 roku. Zgodnie z art. 14 ust 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Stosownie do ust. 2 cytowanego przepisu W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania. Zdaniem Sądu okoliczności faktyczne niniejszej sprawy nie były skomplikowane – odpowiedzialność gwarancyjna pozwanej nie była kwestionowana, brak było również jakichkolwiek okoliczności przemawiających za przyjęciem przyczynienia się powoda do zaistnienia w jakimkolwiek stopniu, w związku z czym pozwana była zobowiązana do wypłaty odpowiedniego zadośćuczynienia w terminie 30 dni. Koniec tego terminu przypadał na dzień 5 września 2008 roku, co uzasadniało przyjęcie, iż od dnia 6 września 2008 roku pozwana pozostawała w opóźnieniu z wypłatą należnego powodowi świadczenia i zasądzenie odsetek ustawowych od tej daty.

W części przewyższającej kwotę 220 000,00 zł żądanie powoda o zapłatę zadośćuczynienia podlegało oddaleniu jako nadmiernie wygórowane. Stwierdzić należy, iż pomimo że powód doznał w wyniku wypadku poważnych obrażeń, które wywierały będą na niego wpływ przez całe życie, to jednak stwierdzić należy, iż powód jest w stanie funkcjonować na tyle poprawnie, aby uczęszczać do przedszkola. Sprawność poznawcza i intelektualna powoda, pomimo doznanego urazu jest adekwatna do jego wieku, również słuch powoda pozwala mu na normalne funkcjonowanie w środowisku. Podkreślić należy również dobre efekty długotrwałego leczenia i rehabilitacji powoda. W tej sytuacji, w ocenie Sądu Okręgowego przyznanie powodowi wyższego zadośćuczynienia nie byłoby uzasadnione, w związku z czym żądanie zasądzenia zadośćuczynienia w części przewyższającą zasądzoną na rzecz powoda kwotę podlegało oddaleniu na podstawie art. 445 § 1 kc w zw. z art. 444 § 1 kc a contrario.

Na uwzględnienie zasługiwało również żądanie pozwu dotyczące ustalenia odpowiedzialności pozwanej względem powoda za skutki wypadku z dnia 29 lutego 2008 roku, mogące ujawnić się w przyszłości. Zgodnie z art. 189 kpc powód może żądać ustalenia przez Sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

Interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. oznacza potrzebę prawną, wynikającą z sytuacji prawnej, w jakiej powód się znajduje. Chodzi tu oczywiście o interes dotyczący szeroko rozumianych praw i stosunków prawnych. Tak pojmowany interes prawny może wynikać z bezpośredniego zagrożenia prawa powoda lub zmierzać do zapobieżenia temu zagrożeniu. Interes prawny występuje także wtedy, gdy istnieje niepewność stanu prawnego lub prawa, mająca charakter obiektywny, tzn. zachodząca według rozumnej oceny sytuacji, a nie tylko subiektywnego odczucia powoda. Godzi się jednak podkreślić, że uzależnienie powództwa o ustalenie od interesu prawnego trzeba pojmować elastycznie, z uwzględnieniem celowościowej jego wykładni, konkretnych okoliczności danej sprawy i wreszcie tego, czy w drodze innego powództwa, zwłaszcza powództwa o świadczenie, strona może uzyskać pełną ochronę swoich praw. Pojęcie interesu prawnego powinno być przy tym interpretowane z uwzględnieniem szeroko pojmowanego dostępu do sądów w celu zapewnienia należytej ochrony prawnej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2011 roku, sygn. akt III CSK 127/10). Podkreślić przy tym należy, iż jak słusznie stwierdził w wyroku z dnia 11 marca 2010 roku, sygn. akt IV CKS 410/09 Sąd Najwyższy pod rządem art. 442¹ § 3 k.c. powód dochodzący naprawienia szkody na osobie może mieć interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż w dalszym ciągu możliwe jest ujawnienie się dalszych negatywnych następstw urazów doznanych przez powoda w wyniku wypadku, za które to działanie odpowiedzialność gwarancyjną ponosi pozwana. W chwili obecnej nie jest możliwe, co oczywiste, wytoczenie powództwa o konkretne świadczenie związane z nieujawnionymi jeszcze negatywnymi następstwami, a jednocześnie w związku choćby z uniknięciem przedawnienia mogących pojawić się w przyszłości roszczeń zasadnym jest żądanie powoda w zakresie ustalenia odpowiedzialności pozwanych za następstwa zdarzenia, mogące ujawnić się w przyszłości.

Nie sposób w niniejszej sprawie wykluczyć, aby mogły ujawnić się jeszcze wobec powoda dalsze skutki doznanych w wyniku wypadku urazów, które dotychczas, pomimo długotrwałej terapii powoda nie zostały ujawnione, zwłaszcza, iż doznany przez niego uraz dotknął Centralnego Układu Nerwowego, a skutki tego typu urazów niejednokrotnie ujawniać mogą się dopiero po znacznym upływie czasu.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia w tym zakresie stanowi przepis art. 189 kpc.

O obowiązku uiszczenia przez pozwaną na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, których powód nie miał obowiązku uiścić orzeczono w oparciu o przepis art. 113 ust. 1 uksc w zw. z art. 100 kpc. Pozwana przegrała proces w 42% i w takim stosunku zobowiązana była do pokrycia kosztów sądowych w niniejszej sprawie. Na sumę kosztów sądowych złożyły się: opłata od pozwu w kwocie 26 000,00 zł oraz wydatki w kwocie 2 630,64 zł (2 981,52 zł – wynagrodzenie dla G. (...) za sporządzenie opinii pisemnej, 1 923,94 zł – wynagrodzenie dla G. (...) za sporządzenie pisemnej opinii uzupełniającej, 889,02 zł – wynagrodzenie dla biegłego J. L. za sporządzenie opinii pisemnej, 360,00 zł – wynagrodzenie dla biegłej W. G. za sporządzenie opinii pisemnej, 111,00 zł – wynagrodzenie dla biegłej W. G. za

złożenie ustnej opinii uzupełniającej), to jest łącznie 32 265,48 zł. 42% powyższej kwoty wynosi 13 550,64 zł, a zatem taką kwotę należało pobrać od pozwanej tytułem kosztów procesu, których powód nie miał obowiązku uiścić.

Sąd w oparciu o treść art. 113 ust. 4 uksc odstąpił od ściągania na rzecz Skarbu Państwa z świadczenia zasądzonego na rzecz powoda kosztów sądowych, w części, w jakiej powództwo zostało oddalone. Sąd miał na uwadze fakt, iż powód jest małym dzieckiem, a kwota zasądzona na jego rzecz świadczenia zależała od uznania Sądu. Należy mieć na uwadze również subiektywne poczucie pokrzywdzenia powoda i jego opiekunów, które tłumaczyło żądanie wygórowanej kwoty zadośćuczynienia.

Z tych samych względów, uwzględniając dodatkowo dysproporcję majątkową, pomiędzy stronami Sąd nie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanej. Podstawę prawną rozstrzygnięcia w tym zakresie stanowi przepis art. 102 kpc.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanej.